

Udenrigshandel med tjenester – tjenestekategorier

Udenrigshandel med tjenester

Statistikken over udenrigshandel med tjenester er fra og med 2013 blevet udvidet til at omfatte ca. 80 tjenestekategorier, der kvartalsvis offentliggøres på 18 hoved- og undergrupper:

- Forarbejdning
- Reparation
- Søtransport
  - Persontransport
  - Godstransport
  - Hjælpetjenester
- Luftransport
- Anden transport
- Post- og kurértjenester
- Rejser
- Bygge- og anlægstjenester
- Forsikringstjenester
- Finansielle tjenester
- Royalties og licenser
- Telekommunikation, computer- og informationstjenester
- Andre forretningstjenester
- Kultur, sundhed og fritid
- Offentlige tjenester i.a.n.

I den årlige opgørelse er antallet af hoved- og undergrupper blevet udvidet, samtidig med at en række fordelinger på lande er vist. Endnu mere detaljerede oplysninger om den årlige opgørelse kan findes i Statistikbanken, hvor i princippet alle undergrupper og alle lande og gængse landegrupper vises. Alle benyttede grupperinger er i overensstemmelse med de internationale anbefalinger derom.

Forarbejdning

Forarbejdningstjenester – og anden behandling af varer (samling, mærkning mv.) – omfatter indtægter ved forarbejdning af varer ejet af andre samt udgifter til forarbejdning af egne varer i udlandet. Forarbejdningstjenesten omfatter evt. medgåede materialer.

Reparation

Reparation omfatter al reparation og vedligeholdelse bortset fra reparationer i forbindelse med bygge- og anlægsaktiviteter, computer- og datatjenester og minedrifts- samt gas- og olieudvindingstjenester, som indgår under de pågældende tjenesteposter. Reparationstjenesten omfatter evt. reservedele.

Transporttjenester

Transporttjenester er ubetinget den beløbsmæssigt største post i den danske udenrigshandel med tjenester. Det har derfor også været naturligt at opdele denne post i en række underposter. Søtransport er således vist med underopdeling; desuden er lufttransport specificeret. På årsbasis findes der i elektronisk form de forskellige transportformer, dvs. at man for eksempel kan danne oplysninger om banetransport fordelt på personer, godstransport samt hjælpetjenester.

Persontransport

Under persontransport indgår køb og salg af ydelser i forbindelse

med international persontransport. Ud over transporten i snæver forstand indgår også afgifter for overvægt af bagage, passagerernes udgifter til mad, drikke og lignende undervejs. Endvidere medtages leje/udlejning af transportmiddel til brug for persontransport *med* besætning for en kort periode.

Godsfragt

Under godsfragt medtages transport i forbindelse med import og eksport af varer, og desuden transithandel, cross-trade, kabotage samt transport på vegne af postkontorer og kurerer. Dertil kommer leje og udlejning af skib, fly eller andet transportmiddel til brug for godsfragt *med* besætning for en kort periode. Leje og udlejning af transportmiddel *uden* besætning betragtes derimod som operationel leasing.

Hjælpevirksomhed

Ved hjælpevirksomhed forstås alle de tjenester, der på forskellig måde er knyttet til den specifikke transportydelse. Hjælpevirksomhed omfatter bl.a. lastning og losning af containere, opmagasinering, redningsoperationer, trafikkontrol, emballering og anden godshåndtering samt navigationshjælp og redningsoperationer. Hertil kommer mindre vedligeholdelse og rengøring af materiel, skibsmægleres og agents provision i forbindelse med passager- og fragttransport samt kanal-, vej-, bro-, tunnel-, færge-, skinne-, havne-, flyveplads- og garageafgifter.

Post- og kurértjenester

Posttjenester omfatter afhentning, transport og udbringning af breve, aviser, tidsskrifter, brochurer, andre trykte materialer og pakker udført af nationale postadministrationer og andre operatører. Tjenester på postkontoret, ved skranken og udlejning af postbokse er ligeledes omfattet. Kurértjenester er fortrinsvis ekspres- og dør til dør-udbringning.

Rejseposten

Rejser dækker varer og tjenester erhvervet under udlandsrejser på under ét års varighed. International transport samt varekøb med videresalg for øje, der foretages under rejsen, medregnes ikke. Grænsen på ét år, der er det almindelige betalingsbalanceprincip, gælder ikke for studerende eller personer, hvis rejse sker af helsemæssige årsager.

Forretningsrejser

En rejse er en forretningsrejse, hvis hovedformålet med rejsen er erhvervsmæssigt relateret, og alle varer og tjenester, som ikke enten er købt for andre eller købt med henblik på videresalg, indgår som en del af udgifterne ved rejsen (også den personlige gave som er købt med hjem til privatbrug).

Ferierejser

Personlige rejser eller ferierejser dækker al erhvervelse af varer og tjenester, som rejsende foretager på andre udlandsrejser end forretningsrejser som fx ferierejser, uddannelsesrejser eller rejser med helserelaterede formål.

Bygge- og anlæg

Bygge- og anlægstjenester omfatter det samlede projekt ved opførelse og vedligeholdelse af bygninger, anlæg og maskiner (installering og montering), som en virksomhed udfører i et andet land (værtlandet), end hvor virksomheden er hjemmehørende. Projekterne kan udføres både som hovedentreprenør og som underentreprenør. Entreprenørens udgifter i værtlandet til varer og tjenester på byggepladsen (fx lokale underentreprenører) regnes som import af bygge- og anlægstjenester. Udgifter til løn til lokalt ansatte regnes som løn og føres på indkomstkontoen.

Forsikringstjenester

Forsikringer opdeles i betalingsbalancen på livs- og pensionsforsikring, fragtforsikring, anden skadesforsikring og genforsikring. Skadeforsikringerne dækker alle former for skade. Genforsikring omfatter det forhold, at forsikringselskaber forsikrer sig hos hinanden for at sprede risikoen.

Dertil kommer formidlingstjenesterne, som omfatter forskellige agents provisioner mv. i forbindelse med tegning af forsikring og i forbindelse med rådgivning af forskellig art om forsikring.

Forsikringstjenester adskiller sig statistisk fra de fleste andre tjenester derved, at oplysningerne ikke indsamles direkte, når der ses bort fra formidlingstjenesterne. De indsamlede oplysninger vedrører forsikringspræmier og -erstatninger. Derfra skal tjenesteelementet udledes, og dette opgøres i praksis som andele af præmierne, idet andelen er hentet som omkostningsandele i de danske forsikringselskaber. De resterende beløb føres under løbende overførsler, for livs- og pensionsforsikring dog på finansiell konto. Beregningen svarer til den, der er anlagt i nationalregnskabet.

Finansielle tjenester

De finansielle tjenester udføres af banker, børser, kreditkortselskaber, factoringsselskaber m.fl. Finansielle tjenester omfatter først direkte fakturerede tjenester i relation til finansielle transaktioner (fx indskud, udlån, remburs, bankaccepter, lånerammer mv., finansiell leasing, factoring, transaktioner med finansielle derivater og værdipapirer, tegningsgarantier og salg af nyudstedte aktier) samt andre tjenester i forbindelse med finansiell virksomhed så som rådgivning, opbevaring og forvaltning af finansielle aktiver, tjenester i forbindelse med fusioner og opkøb, tjenester i forbindelse med virksomhedsfinansiering og venturekapital, kreditkort og andre kreditgivende tjenester, administration af finansielle markeder samt kreditvurdering. Dernæst omfatter gruppen de indirekte målte finansielle tjenester, også kaldet FISIM, der opgøres efter marginerne mellem udlåns- hhv. indlånsrentesatserne og en referencerentesats.

Royalties og licenser

Royalties og licenser omfatter en række ydelser, der modsvares af indtægter og udgifter i forbindelse med brug af rettigheder af forskellig art; denne gruppe er opdelt på fire undergrupper. Den første omfatter franchising-afgifter og royalties i forbindelse med brug af registrerede varemærker. Den anden omfatter brug af patenter, industrielle processer og design, og andre ophavsrettigheder, som ofte opstår som resultater af forskning og udvikling. De to sidste omfatter kopiering og distribuering af software hhv. af audiovisuelle og lignende produkter.

Telekommunikations-, computer- og informationstjenester

Telekommunikations-, computer- og informationstjenester er en samlepost for telekommunikationstjenester, computer- og datatjenester, nyhedsformidlingstjenester og anden informationsformidling.

Telekommunikationstjenester omfatter transmission af lyd, billeder og anden information ved telefon, telex, telegram, fax, e-post osv., hvad enten kommunikationen sker pr. kabel, radio, satellit eller andet. Posten inkluderer endvidere virksomheders netværkstjenester, telekonferencer og tilknyttede støtte-tjenester. Dertil kommer mobiltelefonitjenester, internet-backbone-tjenester og internetadgangstjenester.

Computer- og datatjenester omfatter rådgivning om og installation af hardware og software samt vedligeholdelse og reparation deraf. Desuden indgår databehandling, hjemmesidetjenester, udvikling af kundespecifikke programmer og licenser i forbindelse med brug af software. Endvidere indgår køb og salg af rettigheden til originalt software.

Nyhedsformidlingstjenester omfatter levering af nyheder, fotos og artikler til medierne. Anden informationsformidling omfatter databasevirksomhed, udformning af databaser, lagring af data og formidling af data og databaser (herunder filbiblioteker og mailinglister), både online og via magnetiske, optiske og trykte medier, samt webportaler (søgemaskiner). Underposten omfatter også individuelle abonnementer på aviser og tidskrifter, der leveres pr. post, ved elektronisk overførsel eller ad anden vej.

Andre forretningstjenester

Andre forretningstjenester er en samleguppe, som omfatter en række forskellige tjenesteydelser, der er specificeret i det følgende.

Provision

Provisionsindtægter og udgifter er betaling for formidlingstjenester i relation til handel med varer eller tjenester, der ikke indgår under de specifikke tjenester.

Operational leasing

Operational leasing omfatter leje og udlejning af transportmateriel (så som skibe, fly og jernbanevogne) *uden* besætning og andet udstyr *uden* bemanning. Ved operational leasing er, i modsætning til ved finansiel leasing, alle ejendomsrettens risici og fordele, de facto eller de jure, ikke overført fra leasinggiver til leasingtager. Leasing-perioden dækker normalt ikke hele eller hovedparten af varens økonomiske levetid, og normalt medtages varen ikke i leasing-tagers opgørelse af aktiver og passiver.

Juridiske tjenester

Juridiske tjenester omfatter advokatbistand og repræsentation i retssager og i sager i domstolslignende nævn og udvalg, udarbejdelse af juridiske dokumenter, rådgivning i forbindelse med certificering og tjenester i forbindelse med deponering af dokumenter o.l. samt juridiske tjenester i tilknytning til fast ejendom og lignende tjenester.

Bogførings- og revisionstjenester

Bogførings- og revisionstjenester omfatter registrering af handels-transaktioner for virksomheder og andre, gennemgang af bogholderi og regnskaber samt planlægning. Til posten hører også skatterådgivning, som omfatter rådgivning i forbindelse med erhvervsskatter og udarbejdelse af selvangivelser.

Virksomhedsrådgivning

Virksomhedsrådgivning omfatter rådgivning, vejledning og bistand til virksomheder vedrørende virksomhedspolitik og -strategi samt overordnet planlægning, strukturering og styring af en organisation. Heri indgår også management fees, ledelsesevaluering, rådgivning vedrørende marketing, personaleforhold, produktions- og projektstyring samt rådgivning, vejledning og bistand i forbindelse med forbedring af kundernes image og deres forbindelser med offentligheden og andre institutioner.

Reklame- og markedsanalysetjenester

Reklame- og markedsanalysetjenester omfatter reklamebureauers udformning og salg af reklamer, indrykning i medierne, herunder køb og salg af reklameplads, udstillingsplads på messer, salgsfremme af varer i udlandet, markedsanalyse, telemarketing samt opinionsundersøgelser om forskellige emner.

Forsknings- og udviklingstjenester (FoU)

Forsknings- og udviklingstjenester omfatter tjenester i forbindelse med grundforskning, anvendt forskning og eksperimentel udvikling af nye produkter og processer inden for naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora. Posten omfatter også kommerciel forskning relateret til elektronik, farmaceutisk virksomhed og bioteknologi. Denne gruppe er opdelt på tre undergrupper. Den første omfatter forsknings- og udviklingstjenester, som øger den samlede viden. Den næste omfatter køb og salg af ejendomsrettigheder, der følger af forskning af udvikling, som fx patenter.

Den sidste omfatter andre forsknings- og udviklingstjenester end dækket af den første undergruppe.

Arkitekt-, ingeniør- og andre tekniske tjenester

Arkitekt-, ingeniør- og andre tekniske tjenester er opdelt på de indeholdte tre undergrupper. Arkitekttjenester omfatter arkitektmæssig udformning af byggeprojekter, byplanlægning og andre udviklingsprojekter. Ingeniørtjenester omfatter planlægning og projektering af samt tilsyn med dæmninger, broer osv. samt udvikling og udnyttelse af maskiner, materialer mv. Andre tekniske tjenester omfatter landmåling og andre målinger, kartografi, produktafprøvning og certificering samt teknisk inspektion.

Miljø, landbrug og minedrift

Gruppen for miljø-, landbrugs- og minetjenester indeholder de tre anførte undergrupper.

Landbrugstjenester omfatter her tjenester i tilknytning til landbrug, fx udlejning af landbrugsmaskiner med betjeningspersonale, høstarbejde, behandling af afgrøder, skadedyrs- og ukrudtsbekæmpelse, opstaldning og pasning af dyr samt avl. Undergruppen omfatter også tjenester i forbindelse med jagt, fældefangst, skovbrug, skovning og fiskeri.

Minetjenester omfatter her tjenester i tilknytning til olie- og gasfelter, herunder boring, opsætning af boretårne, reparation og demontering samt faststøbning af boringsrør i borehuller. Undergruppen omfatter også tjenester i forbindelse med efterforskning efter mineraler samt mineteknik og geologiske undersøgelser.

Miljøtjenester omfatter behandling af radioaktivt og andet affald, fjernelse af forurenede jord, oprensning efter forurening, herunder olieforurening, samt landskabsgenopretning i mineområder. Posten omfatter også alle andre tjenester i forbindelse med rensning eller reetablering af miljøet.

Øvrige forretningstjenester

Øvrige forretningstjenester omfatter en række forskellige transaktioner som fx personaleudvælgelse, sikkerheds- og efterforskningstjenester, oversættelse og tolkning, fotografering, rengøring af bygninger, tjenester i forbindelse med fast ejendom ydet til virksomheder samt anden forretningsservice, som ikke henhører under nogen af de forretnings-servicekategorier, der er nævnt ovenfor. Posten har således i nogen grad karakter af en restgruppe.

Kultur, sundhed og fritid

Kultur, sundhed og fritid er en samlegruppe, som omfatter audiovisuelle tjenester samt andre tjenester i forbindelse med uddannelse, sundhed, kultur og rekreation som specificeret i det følgende.

Audiovisuelle tjenester

Audiovisuelle og lignende tjenester omfatter produktion af film og video, radio- og fjernsynsprogrammer samt musikindspilning. Tjenester i forbindelse med teater- og musikopførelser samt idræts- og cirkusevents er også omfattet. Endvidere indgår honorarer til producenter, regissører, skuespillere, forfattere, komponister, billedhuggere osv. Det samme gælder licenser for at bruge audiovisuelle og lignende produkter samt afgifter for adgang til kabel-tv. Endelig indgår køb og salg af rettigheden til audiovisuelle originaler.

Uddannelses tjenester

Uddannelses tjenester omfatter tjenester i forbindelse med uddannelse, fx korrespondancekurser og uddannelse via tv eller internet, samt sådanne tjenester ydet af lærere mv. direkte i værtslandet (det land hvor eleven bor).

Sundhedsrelaterede tjenester

Sundhedsrelaterede tjenester omfatter tjenester ydet af læger, sygeplejersker og paramedicinsk og lignende personale samt laboratorietjenester og lignende tjenester, uanset om disse ydes i værtslandet (det land hvor patienten bor) eller fjernydes.

Tjenester inden for kultur og rekreation

Tjenester inden for kultur og rekreation omfatter fx museumstjenester og andre kultur-, idræts-, spil og fritidstjenester.

Andre sociale og personlige

Andre sociale og personlige tjenester omfatter forskellige sociale tjenester, hushjælp, kontingenter til foreninger mv.

Offentlige tjenester i.a.n.

Offentlige tjenester ikke andetsteds nævnt omfatter alle transaktioner (med både varer og tjenester), som ambassader, konsulater, militære enheder og internationale organisationer har i de lande, hvori de er beliggende, dvs. udenlandske ambassaders transaktioner i Danmark og danske ambassaders transaktioner i de lande, hvori de nu engang er placeret.
